



foto: U. Stepišnik

Geografska širina

e-novičnik Oddelka za geografijo FF UL



december 2018

ISSN: 2630-1660

Dogodki

17. 1. 2019 bo potekal **pogovor o ledenikih v Sloveniji**, 5. 2. 2019 pa o **problematiki kakovosti zraka**. Podrobnejše informacije boste prejeli pravočasno. Veseli bomo, če si boste rezervirali čas in se oglasili na Aškerčevi 2.

V imenu Alumni kluba geografov Univerze v Ljubljani, Oddelka za geografijo FF UL, Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, Ljubljanskega geografskega društva in Zveze geografov Slovenije vas lepo vabimo na **tradicionalno AGUL novoletno druženje**, ki bo potekalo v ponedeljek, 17. decembra 2018 v dvorani Zemljepisnega muzeja, na Gosposki ulici 16 v Ljubljani, s pričetkom ob 18. uri.



Draga geografinja, dragi geograf!

V letu 2018 se je rodila Geografska širina. Veseli nas, da ima tisoč naslovnikov. Celotni geografski skupnosti in vsakemu posebej želimo vse lepo, dobro in prijetno v letu 2019.

Oddelek za geografijo

letje geografskih doživetij

Novice

Prešernova nagrada študentom Univerze v Ljubljani v roke tudi geografu

Magistrsko delo "**Predlog alternativnega omrežja JPP v Ljubljanski urbani regiji**" geografa Simona Koblarja temelji na predpostavki, da ljubljansko avtobusno omrežje ni optimalno. Zasnoval je konkreten in uporaben primer alternativnega omrežja, ki ima v primerjavi z obstoječim enostavnejšo strukturo, manjše število linij, ter omogoča **boljšo povezanost in prostorsko dostopnost**. Delo je nadpovprečno kvalitetno; zelo skrbno in temeljito pripravljeno ter zasnovano; obravnavana prometna



Nagrajenec Simon Koblar in mentor Blaž Repe (foto: V. Pajk Koblar).

tematika je osvetljena z vseh relevantnih aspektov in razdelana do najmanjših podrobnosti; metodologija je izrazito multi- in interdisciplinarna. Poleg vseh strokovno-znan-



Vljudno vabljeni na geografsko čajanko na Oddelek za geografijo, v sredo 19. decembra ob 16.30. S seboj prinesite lonček za pitje čaja.

stvenih odličnosti magistrskega dela in možnosti za nadaljnje raziskave pa ga krasi prodornost, izvirnost, aplikativnost ter odmevnost, kot posledica neposredne uporabnosti za skupno in javno dobro. Delo je nastalo pod mentorstvom dr. Blaža Repeta ter v somentorstvu dr. Aljaža Plevnika, **Nagrajencu iskreno čestitamo.**

Blaž Repe

Priznanje Univerze v Ljubljani za posebne dosežke in udejstvovanje na področju obštudijskih dejavnosti si je prislužilo Društvo mladih geografov.

Iskrene čestitke!

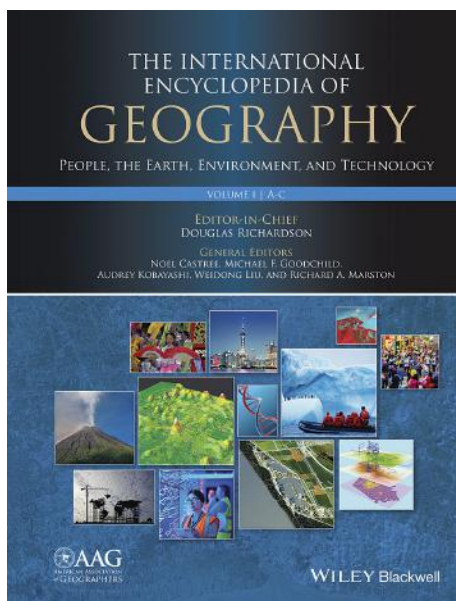


Novost v knjižnici: GEOGRAFSKA ENCIKLOPEDIJA V PETNAJSTIH ZVEZKIH

Obsežna enciklopedija v petnajstih zvezkih *The international encyclopedia of geography: people, the Earth, environment and the technology* je rezultat sodelovanja med založbo Wiley in Zvezo ameriških geografov (The American Association of Geographers). Obsega več kot 1000 gesel, ima čez 8000 strani in okoli 1000 ilustracij ter grafičnih prilog. Na začetku prvega zvezka sta tematsko in abecedno kazalo. Gesla so razvrščena po abecedi, nekatera imajo zelo obsežno razlago (tudi do 10.000 besed). Na koncu vsakega besedila pod »see also« (glej tudi) najdete seznam gesel s podobno tematiko. Med gesli so tudi geografske inštitucije s celega sveta.

Razlago gesel so pripravili strokovn-

jaki različnih področij, v največji meri so sodelovali geografi in strokovnjaki s področja geografskih informacijskih sistemov. Enciklopedija ima več področnih in enega glavnega urednika. Vsako geslo so pregledali trije recenzenti, ki so preverili, ali le-ta ustrezajo znanstvenim kriterijem in interdisciplinarnemu vidiku. Gesla pokrivajo vsa področja geografije in so razumljiva tako začetnikom v stroki, kot tudi tistim, ki želijo poglobljeno razlago pojmov. Enciklopedija ima še spletno različico, ki se letno dopolnjuje.



Zaradi obsežnosti, aktualnosti, interdisciplinarnega vidika in sodelovanja mednarodnih strokovnjakov pri pripravi, je enciklopedija delo, ki mu pripisujejo velik pomen in naj bi bila zelo kvaliteten referenčni vir vsem geografom pri njihovem raziskovalnem delu.

Lucija Miklič Cvek

Novembrski obisk strokovnjakov z Univerze v Novem Sadu na temo vpliva podnebnih sprememb na vodne vire v porečju Save.

Bilateralno znanstveno sodelovanje Oddelka za geografijo Filozofske fakultete v Ljubljani z raziskovalno skupino Centra za klimatološke in hidrološke raziskave Fakultete za znanost Univerze v Novem Sadu je bilo ustanovljeno z namenom priprave osnove za širšo raziskavo meteoroloških in hidroloških parametrov, ki opisujejo intenzivnost vpliva podnebnih sprememb na vodne vire in njihove značilnosti v

porečju Save.



Dr. Dragan Milošević in dr. Stevan Savić (foto: M. Ogrin).

V septembru sta se dr. Darko Ogrin in dr. Matej Ogrin udeležila mednarodne konference o podnebjju v Mediteranski regiji MEDCLIVAR 2018 v Beogradu, kjer sta predstavila izsledke svoje raziskave. Ob koncu novembra pa sta naš Oddelek obiskala dr. Stevan Savić in dr. Dragan Milošević, strokovnjaka na področju klimatologije, zlasti urbane klimatologije. Poleg sestankov glede pridobivanja in analize meteoroloških in hidroloških podatkov v porečju Save ter prihodnjih skupnih načrtov glede raziskave, sta se gosta udeležila tudi predstavitve podnebnih projekcij za Slovenijo v 21. stoletju na Agenciji Republike Slovenije za okolje (ARSO). V času njenega obiska smo lahko na Oddelku za geografijo prisluhnili tudi njunima zelo zanimivima predavanjema o podnebjju in urbanih površinah ter o človekovem toplotnem ugodju na prostem.



Predavanje dr. Stevana Savića (foto: M. Ogrin)

Kristina Glojek

Spletišče Uporabna geografija

Po dveh letih ustvarjanja, ki je bilo v zadnjih treh četrtinah leta podprto tudi s projektom (v okviru Arnesovega programa SIO-2020, financiranega s strani Republike Slovenija in Evropskega sklada za regionalni razvoj Evropske Unije), je v uporabo

predano spletišče Uporabna geografija (uporabna.geografija.si). Namenjeno je »iskanju odgovorov na geografska vprašanja pri delu, študiju, v šoli ali v prostem času«.



Ogled enega izmed postankov na ekskurziji po Goričkem, ki vključuje tudi podrobnejše informacije za izvedbo na terenu.

Spletišče je bilo sprva zamišljeno kot prenova Načrtovalca šolskih ekskurzij, nastalega v letih 2009 in 2010 (<http://www.ekskurzije.si>), a smo ga med nastajanjem vsebinsko in tehnološko krepko prenovili in razširili. Poleg podpore pripravi in izvajanju šolskih (ne le geografskih) ekskurzij zdaj nudi tudi okolje, v katerem bomo na primer zbirali, razvijali, komentirali mobilne in spletne geoinformacijske aplikacije, širili znanje na področju merilnih in drugih naprav za terensko raziskovanje, ter podpirali uporabo drugih IKT pripomočkov. Pomemben del spletišča predstavlja tematski forumi, na katerih lahko uporabniki izmenjujejo informacije, predlagajo izdelavo novih mobilnih aplikacij, poročajo o izkušnjah z uporabo določenih orodij ali spletišča na splošno – in predlagajo izboljšave. Slednje je bilo že med nastajanjem spletišča zelo dobrodošlo – večino predlogov smo poskusili upoštevati. Spletišče je v celoti javno dostopno. Registrirati se je potrebno le, če želite dodajati nove vsebine (na primer nove ekskurzije) ali objavljati na forumih.



Iskalnik po zemljevidu je bogato opremljen z raznovrstnimi podatki, orodji, na pametnem telefonu z vključenim GPS sprejemnikom pa deluje tudi kot mobilna aplikacija.

Izdelavo spletišča je vodil Oddelek za

geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (Marko Krevs, Blaž Repe), pri delu pa je sodelovala raznolika skupina strokovnjakov s področij šolske geografije (Mirsad Skorupan, Tatjana Kikec, Igor Lipovšek), e-izobraževanja (Mitja Podreka), programiranja (Ivan Primorac, A1 Informatika) ter spletnega oblikovanja (Matej Šiško).

Na Arnesovi konferenci Mreža znanja 2018, ki je bila 21. in 22. 11. 2018 na Biotehniški fakulteti v Ljubljani je bilo spletišče prvič javno predstavljeno s predavanjem in praktično preizkušeno na delavnici. Za udeležence te konference (pretežno računalniški strokovnjaki) je bilo morda bolj zanimiv tehnološki vidik spletišča – povezava geoinformacijskega (ArcGIS Online), e-izobraževalnega (Moodle) in spletnega oblikovanja (Wordpress). Nadaljnje seminarje in druge oblike spodbujanja k uporabi pa bomo namenili predvsem učiteljem in drugim, ki jih zanima uporaba spletišča, pri čemer se bomo še posebej trudili za povezovanje med uporabniki – znotraj stroke in med-disciplinarno.

Marko Krevs

1. svetovni kongres agriturizma (Bolzano, 7.–9. 11. 2018)

EURAC Research iz Bolzana je v novembru 2018 privabil dvesto udeležencev iz 42 držav na 1. svetovni kongres o agriturizmu (turizem na kmetiji). Le-ta ima kot alternativna oblika turizma pomembno vlogo v sodobnih turističnih razvojnih trendih, kot dopolnilna dejavnost na kmetiji pa predstavlja dodaten vir dohodka za kmetije ter omogoča učinkovitejšo rabo različnih virov. Južna Tirolska se je izkazala kot odlična gostiteljica in izvajalka zelo uspešnega modela razvoja visokokakovostnega turizma na kmetiji. Kongres je udeležencem omogočil različne načine pridobivanja in izmenjave informacij: s plenarnimi predavanji, delom v več vzporednih sekcijah, tehničnimi ekskurzijami, okroglo mizo, s ciljnimi mreženjem ter vzpostavitvijo mednarodne platforme na področju turizma na kmetiji.

Slovenska geografija ima na tem

področju bogate izkušnje, saj smo v letu 2012 v Medani organizirali mednarodno »pametno« konferenco s tematiko turizma na kmetiji ter njegove vkoreninjenosti v lokalno okolje in vpetosti v mednarodne tokove. Tokratni 1. svetovni kongres je omogočil ažurne mednarodne primerjave, pokazal pa je tudi, da se dejansko vse države soočajo z nekaterimi sorodnimi problemi (sobivanje tradicionalnih in sodobnih pogledov na turizem na kmetiji, usklajevanje interesov različnih deležnikov, generacijski prenos, vloga turizma na kmetiji v sklopu razvoja podeželja ipd.).



Slovenski pristop k razvoju turizma na kmetiji, s katerim se ukvarja 1032 kmetij (v letu 2017), se je v mednarodni primerjavi izkazal za zelo uspešnega. Posredovanje slovenskih izkušenj na tem področju je pomembno obogatilo živahne razprave; na razvitost te oblike turizma v Sloveniji smo lahko upravičeno ponosni. EURAC kot zasebna raziskovalna ustanova deluje od leta 1992, povezuje več kot 400 raziskovalcev iz 25 držav. Pod njihovim okriljem deluje 11 inštitutov, ki se med drugim ukvarjajo z regionalnim razvojem, podeželskim gospodarstvom, z Alpskim prostorom, pravicami manjšin ipd. Naslednji kongres bo čez štiri leta.

Irma Potočnik Slavič in Barbara Lampič

Zelena infrastruktura v praksi - Strokovno srečanje ob Mesecu prostora

Tudi letos smo na Oddelku za geografijo nadaljevali s tradicijo prirejanja strokovnih srečanj ob Mesecu prostora. Na letošnjem dogodku smo želeli prispevati k boljšemu poznavanju in razumevanju zelene infrastrukture v praksi. Slednja ima zaradi povezanosti fizične in družbene razsežnosti velik potencial

za integracijo različnih raziskovalnih usmeritev znotraj geografije in tudi povezovanja z drugimi strokami. Na srečanju, ki je potekalo 10. oktobra 2018 na Oddelku za geografijo, smo dobili širok in strukturiran vpogled v stanje zelene infrastrukture. Od evropskega konteksta in razumevanja zelene infrastrukture smo preko makro regionalnih projektov zelenih in modrih koridorjev prišli do vključenosti zelene infrastrukture v strategijo prostorskega razvoja Slovenije. Po odmoru sta sledili predstavitvi dveh različnih praktičnih primerov (evropski projekt urbanega kmetijstva v Velenju in študentski projekt priprave kolesarskih poti v Brkinih). V popoldanskem delu so študentje geografije na delavnici iskali možnosti za nadgradnjo obstoječega projekta kolesarskih poti v Brkinih.

V uvodni predstavitvi je **dr. Barbara Lampič** (Oddelek za geografijo FF UL) prikazala vlogo zelene infrastrukture v Evropski okoljski agenciji. Pri slednji v osredje postavljajo okoljski vidik in pomen zelene infrastrukture pri ohranjanju biotske raznovrstnosti. Ključni poudarek predstavitve pa je bil cilj ničelne neto pozidave zemljišč do koder nas, kot izpostavlja referentka, čaka še dolga pot. **Dr. Mitja Bricelj** (Ministrstvo za okolje in prostor) je predstavil vključenost zelene infrastrukture v različne makro regionalne projekte, ki se izvajajo na območju Slovenije. Poseben poudarek je bil na vzrokih za načrtovanje zelene infrastrukture kot odgovor na obstoječe načrtovanje sive infrastrukture. Zeleno infrastrukturo izpostavlja tudi kot zelo dober primer povezovanja in sodelovanja strokovnjakov z različnih področij, tako raziskovalnih, kot načrtovalskih. Ta stik je poudarila tudi **dr. Nadja Penko Seidl** (Oddelek za krajinsko arhitekturo BF UL), ki je sodelovala pri pripravi strokovnih podlag za Strategijo prostorskega razvoja Slovenije. Koncept prostorskega razvoja Slovenije sicer opredeljuje tri ravni zelene infrastrukture: jedrna območja, ki jih predstavljajo naravno ohranjeni kompleksi, koridorji, ki služijo kot povezave med temi območji, ter stopalni kamni, ki

predstavljajo naravno bolj ohranjene prostore znotraj urbanizirane ali intenzivno obdelane pokrajine.



Udeleženci strokovnega srečanja. (foto: M. Rebolj).

Po odmoru nam je **dr. Jani Kozina** (Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU) predstavil njihovo sodelovanje pri evropskem projektu AgriGo4Cities, kjer se ukvarjajo z urbanim kmetijstvom. Projekt skuša urbano kmetijstvo uporabiti kot orodje za participativno načrtovanje, socialno vključenost in trajnostni urbani razvoj. Zadnja predstavitev nas je popeljala s kolesi v Brkine. Predstavljen je bil namreč projekt **študentov geografije** pri predmetu Regionalna neskladja na podeželju, kjer so študenti pod vodstvom mentorice **dr. Irme Potočnik Slavič** najprej analizirali projektno območje in izluščili okoljski potencial kot tistega, ki ga je vredno razvijati. Glavni rezultat projekta je kolesarska karta Brkinov, ki postaja seme povezave med občinami in drugimi deležniki v Brkinih.



Udeleženci so si z zanimanjem ogledali kolesarsko karto Brkinov. (foto: M. Rebolj).

V popoldanski delavnici, namenjeni študentom geografije, je 25 študentov podrobneje razpravljalo o šestih vprašanih, povezanih z zeleno infrastrukturo v Brkinih. Oblikovali so zanimive predloge, kako bi:

- izdelali mobilno aplikacijo za uporabnike kolesarske karte Brkinov,

- predstavili strukturo športnega dneva za osnovnošolce,
 - zasnovali izobraževalno srečanje o zeleni infrastrukturi za prebivalce Brkinov,
 - izpeljali kolesarski (pol)maraton po Brkinih,
 - oblikovali kooperative ponudnikov turističnih storitev v Brkinih in
 - načrtovali povezovanja brkinskih ekoloških kmetov z dogodki, povezanimi z zeleno infrastrukturo.
- Delavnico sta vodili **Eva Šabec** (Lokalni pospeševalni center Pivka) in **dr. Irma Potočnik Slavič** (Oddelek za geografijo FF UL). Predlogi, ki so jih pripravili študentje, bodo posredovani deležnikom v lokalnem okolju, o njihovi potencialni izvedbi bodo študentje in Oddelek za geografijo obveščeni predvidoma ob zaključku zimskega semestra š. l. 2018/2019.

Za pomoč pri sodelovanju se v imenu organizacijskega odbora zahvaljujeva vsem sodelujočim, še posebej pa študentom smeri Regionalno planiranje in urbano-ruralne študije.

Zbornik povzetkov in predstavitve so dostopne na spletni strani Oddelka za geografijo: http://geo.ff.uni-lj.si/publikacije/druga_publikacije

Nejc Bobovnik in Irma Potočnik Slavič

Advent v Zagrebu

Letošnji advent je zame precej drugačen. Odzval sem se namreč povabilu velikih plakatov v Ljubljani, ki vabijo na Advent v Zagrebu. No, ta advent bo trajal cel zimski semester, saj sem zaradi izvajanja predavanj in seminarja pri predmetu Ekonomska geografija na zagrebškem Oddelku za geografijo delovno mesto začasno prenesel v Zagreb.

Zagrebški Oddelek za geografijo je del Prirodoslovno-matematične fakultete Univerze v Zagrebu (uradni naziv: Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Geografski odsjek). Po številu študentov je primerljiv z ljubljanskim oddelkom za geografijo. Imajo pa nekoliko večji nabor študijskih programov. Poleg prvostopenjskega enopredmetnega (istraživački) in drugostopenjskega enopredmetnega (smeri fizična geografija z geoeko-

logijo, prostorsko planiranje in regionalni razvoj, dediščina in turizem, geografski informacijski sistemi, pedagoška smer) izvajajo še enovit študijski program geografije in zgodovine kot pedagoški študijski program (nastavniški) ter skupaj z oddelki za biologijo in geologijo tudi dvostopenjski študijski program znanost o okolju. Doktorski študijski program prostor, regija, okolje, pokrajina je glede na število vpisanih precej popularen.

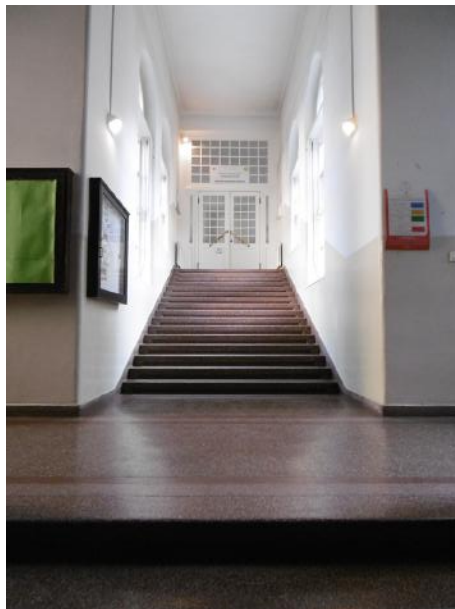


Zagrebski oddelek za geografijo domuje v tej zgradbi na Maruličevem trgu v avstro-ogrskem delu mesta (foto: S. Kušar).

Geografija biva v imponantni palači na Maruličevem trgu. Oddelek je na vrhu – čisto na koncu stopnic, tako da me ob vsakem prihodu preveva občutek, da je tudi geografija na vrhu (znanosti). Na oddelku so 4 predavalnice, osrednja geografska knjižnica na Hrvaškem, posebna računalniška soba za samostojno delo študentov, pisarne tajništva, predstojnice, študentskega referata in hrvaškega geografskega društva, na podstrešju pa večina kabinetov. Zgradbi se sicer pozna, da že več let obljublajo selitev Oddelka bližje k matici na obrobje mestnega središča, a za nemoteno pedagoško delo so zagotovljeni vsi potrebni pogoji in avdio-vizualni pripomočki.

Ko sem v prvem tednu oktobra prvič prišel tja kot gostujoči predavatelj, me je kar malo stiskalo v želodcu. Pa čisto brez potrebe! Deležem sem bil toplega prijateljskega sprejema s strani vodstva Oddelka, knjižničark in ostalih sodelavcev. S kolegicami in kolegi, ki so najbližje moji geografski usmeritvi, občasno raziskujemo skrite kotičke, tako da sedaj že poznam lokacijo najboljših pivnic v mestnem središču in najbolj prijetnih

kavarn v okolici fakultete.



Geografija je na vrhu na koncu stopnic (foto: S. Kušar).

Tudi študenti so me sprejeli zelo naklonjeno in mi še danes prijazno odpuščajo jezikovne kikse. Predavam namreč v hrvaškem jeziku. No, predavam v nekakšni jugo jezikovni mešanici začinjenimi z univerzalno terminologijo, pri pripravi prosojnic pa je google translate moj najboljši prijatelj. Ko se mi čisto zaustavi, skupaj s študenti poiščemo pravilen strokovni izraz ali drugo ustrezno besedo. Malo manj so študenti navdušeni nad obsegom predmeta, toda tako pač pravi učni načrt. Seveda pa je slednji dopolnjen z vsebinami, pri katerih tudi sam prispevam na raziskovalnem področju.



Zagrebske ulice so v adventnem duhu tudi ko je še svetlo (foto: S. Kušar).

Četrтки so pedagoško najbolj obremenjeni. Pri okrepcilu po opravljenih obveznostih se zalotim, da analiziram opravljeno delo in razmišljam o prihodnjih izzivih v hrvaškem jeziku. Tudi sanje iz četrtka na petek so pogosto v hrvaščini ...

Čas hitro beži. Minilo je že več kot pol semestra. In kaj me še čaka? Poleg

rednega izvajanja predavanj in seminarja se bom na začetku januarja udeležil hrvaških »Ilešičevih« dnevov. Predavanje o izbranih geografskih vidikih vstopa Slovenije v Evropsko unijo bom imel menda pred 500 osnovnošolskimi in srednješolskimi učitelji. Ob pohajkovanju po Zagrebu pa se je pojavilo tudi več ekonomsko-geografskih idej za raziskovalno delo, zlasti na področju gospodarske vloge Zagreba v regionalnem, prekomejnem in makroregionalnem kontekstu. Imam pa zoprn občutek, da bo realizacija mini raziskave počakala na druge čase.



Sneg na trgu bana Jelačića (foto: S. Kušar).

Luči na ulicah že svetijo. Okrašeni trgi in gostinska ponudba čakajo na številne obiskovalce. Najboljši adventni sejem po mnenju uporabnikov portala European Best Destinations v preteklih treh letih je že tu!



Božiček prihaja! (foto: S. Kušar).

Simon Kušar

Malo nostalgije: Spomini na študijska leta in na zaposlitev - I.del

Če v zadnjih letih kdaj pridem v drugo nadstropje Filozofske fakultete na Aškerčevi cesti, se mi spomini radi vračajo v čas, ko je se je Oddelek za geografijo v začetku šestdesetih let 20. stoletja vselil v dolgo pričakovane prostore v novi stavbi. To so bili res veličastni občutki. Kakšna prostornost, koliko svetlobe! Vsak profesor in vsak predavatelj je dobil svoj kabinet. Velika svetla knjižnica, predavalnice, kartografska soba in posebna pisarna. Če vse to primerjam s prostori, ki jih je imela geografija na stari fakulteti oz. v stavbi današnjega vodstva univerze na Kongresnem trgu (nekdanji kranjski deželni dvorec), smo takrat prišli v pravo razkošje.

Stavbo na Aškerčevi cesti so namreč gradili vrsto let. Dobro se spominjam, da sem še kot gimnazijka hodila mimo velike in globoke gradbene jame, ki je samevala za visokimi lesenimi »plankami«¹ poleg Šolske poliklinike. Ne vem, v čem je bil vzrok za tako zavlačevanje, morda tudi arheološka izkopavanja. Po Ljubljani pa se je govorilo, da poteka prav tam velika prelomnica in bi bila gradnja nevarna. Tudi med poznejšo gradnjo se je še marsikaj zapletalo. Stavba je bila namreč namenjena prostorom dveh fakultet, zahodni del za Filozofsko fakulteto, vzhodni del pa Prirodoslovno-matematični oz. pozneje Naravoslovni fakulteti. V tem delu naj bi poleg geografije dobili prostore tudi geologija in biologija, morda še kateri od drugih oddelkov v I. nadstropju, kamor so pozneje namestili psihologijo. Za ostale oddelke Naravoslovne fakultete so bile druge rešitve, problem je ostala le farmacija, ki je takrat delovala v okviru te fakultete. Zelo so si prizadevali, da bi stavbo dvignili za eno nadstropje, vendar niso uspeli. V poznejših letih mlajši kolegi niso več vedeli, zakaj sta bili v stavbi tudi geologija in biologija, ki sta pozneje dobili drugod nove prostore.

Zdi se, da vsa ta zgodba okrog novih prostorov ni zanimiva in tudi ne pomembna. Vendar je geografija s preselitvijo na Aškerčevo dobila »krila«. Poleg večjih prostorov se je povečalo tudi število univerzitetnih

učiteljev in sodelavcev, kar je omogočilo kakovostnejši in še bolj pester učni program, večje število študentov in tudi več praktičnega, laboratorijskega dela. Zato vsi ti spomini ob proslavljanju stoletnice sploh niso nepomembni. Še posebej zato, ker od vsega tedanjega osebja Oddelka za geografijo poleg mene živi le še dr. Marko Žerovnik, takratni kartografski risar, ki je študiral geografijo kot izredni študent.

Ob tem bi se rada spomnila prejšnjih prostorov na Kongresnem trgu, ki so danes najbrž povsem spremenjeni. Po preselitvi tam nisem bila nikoli več. Ko sem se leta 1955 vpisala na geografijo, so bili prostori takratnega Inštituta za geografijo v jugovzhodnem vogalu drugega nadstropja dvorca. Najbrž prav isti, ki jih je geografija dobila ob ustanovitvi univerze. Glede na razporeditev prostorov in tudi vhoda v ta del stavbe, je bilo to nekoč verjetno stanovanje. Vse je bilo zelo tesno, s temnim, starim in težkim pohištvom. Ob vseh stenah so bile visoke police s knjigami, ob strani hodnika pa široke omare za karte. Levo od ozkega hodnika je bila soba profesorja Ilešiča, ob njej tako imenovana »seminarska soba«² za predavanja manjšim skupinam, za zagovore doktorskih disertacij in za študij. Vendar je bila za nas študente prav ta soba in ozek hodnik pred njo glavni prostor za druženje. Zaradi cikličnega študija (Radinja, Sedemdeset let fizične geografije na Ljubljanski univerzi, Dela št. 6, str. 9 20, Ljubljana 1989) je bila povezanost med študenti vseh letnikov zelo velika in prijateljska.

Precej velika vogalna soba, tudi tu so bile stene vse zapolnjene s knjigami, je imela v sredini zelo veliko mizo, ki je bila namenjena raznim sestankom. Ob njej so zelo pogosto posedali nekdanji študenti, ki so diplomirali leta pred nami. Prihajali so iz vseh krajev Slovenije. To je bil pravi družabni prostor, kjer so se srečevali, se pogovarjali in prebirali novejšo literaturo. Vsak svoj obisk v Ljubljani so združili še z obiskom zelo prijazne knjižničarke gospe Tatjane Šifrer. Spominjam se, da so se ob preselitvi v novo stavbo te vrste obiski zelo skrči-

li. Tudi starejši kolegi so se pritoževali, da ni več tiste domačnosti kot prej. Med oddelkove prostore sta sodila še dva ozka hodnika, tudi polna polic s knjigami. V enem je imel sedež takrat edini asistent Vladimir Klemenčič, ki je mrzlično pisal svojo doktorsko disertacijo, v drugem pa knjižna manipulanka oz. bolj deklica za vse, gospa Micka Lindič. Bil je še en manjši prostor, kamor pa študenti nismo zahajali. To je bila kartografska risalnica, kjer je vladal najprej Vilko Finžgar, za njim pa Marko Žerovnik. In to je bilo vse.

Aha, seveda, še o najsvetejšem! To je bila precej velika pisarna profesorja Antona Melika v prvem nadstropju in ob njej še soba za njegovega asistenta. Ko smo bili še bruci, je bila prazna, ker je bil dr. Vladimir Kokole na študijskem izobraževanju (mislim, da v Združenem kraljestvu). Kmalu po povratku je zapustil naš oddelek in se preselil v Geografski inštitut na SAZU-ju. Šele leto kasneje se je v to sobo vselil novi Melikov asistent (Marjan Žagar).

Kot je bilo že omenjeno (Radinja, 1989), so bila zaradi maloštevilnega učnega osebja takrat predavanja organizirana ciklično. To pomeni, da smo vse geografske predmete splošne in regionalne geografije poslušali vsi študenti od 1. do 3. letnika skupaj. V treh letih smo torej »vsrkali«³ večino geografskega znanja. Študenti vseh letnikov smo se zato zelo dobro poznali, zlasti dva letnika pred nami, ko smo študij začinjali, in dva za nami, ko smo ga zaključevali. Vse pridobljeno znanje smo morali predstaviti obema profesorjema na dveh precej obširnih izpitih. Prvega je bilo mogoče opraviti po 3. letniku. To je bila Splošna geografija s predmeti Antropogeografija pri profesorju Ilešiču (vsa družbena geografija) in Fizična geografija pri prof. Meliku. Vsa regionalna geografija je obsegala končni ustni diplomski izpit (po opravljenih štirih seminarskih nalogah in diplomski nalogi) pri obeh profesorjih. Obremenitev z drugimi izpiti ni bila zelo zahtevna. Po Uvodu v geografijo v prvem letniku ter pozneje Matematične geografije in Zgodovine geografije smo morali



*Samo, da so želodci polni! Rašica, 1957
(foto: osebni arhiv J. Kunaver).*



*Beograjski študenti na obisku v Ljubljani,
1957 (foto: osebni arhiv J. Kunaver).*



*Slavnik, 1958
(foto: osebni arhiv J. Kunaver).*



*Atene, 1959
(foto: osebni arhiv J. Kunaver).*



*Tropski botanični vrt v Poznaniu
(foto: osebni arhiv J. Kunaver).*



*Bodešče, 1959
(foto: osebni arhiv J. Kunaver).*

opraviti še nekaj »okraskov«, kot smo jih imenovali, na drugih oddelkih. To je bila zelo obvezna Predvojaška vzgoja, nato Geologija, Pedologija, Meteorološki elementi, Etnologija, Mladinska psihologija in Pedagogika. Če se prav spomnim, smo bili prva generacija, ki je imela v 4. letniku Didaktiko geografije (takrat Metodika pouka geografije). Vsak teden se je v ta namen iz Maribora pripeljal profesor Mavricij Zgonik, takrat še brez doktorata, ki se je kot eden redkih ukvarjal s to tematiko (poleg prof. Ilešiča, ki je pisal učbenike za srednjo šolo).

In kje smo imeli skupna predavanja za tri letnike? Nas je bilo skupno le nekaj čez sto študentov. Večina predavanj je bila v precej veliki predavalnici v pritličju, pod zbornično dvorano. Imenovali so jo »prirodoslovna predavalnica«. V to stopničasto urejeno predavalnico, s prav tako starim pohištvo kot drugod, je bil vhod z dvorišča. Študentke smo prva tri leta tu imele Predvojaško vzgojo iz različnih medicinskih znanj. Prisotnost na teh predavanjih je bila zanimiva predvsem zato, ker smo se tu srečevali študenti istega letnika z vseh oddelkov na fakulteti. Tako so se širila naša poznanstva. V lepi

»balkonski predavalnici« v prvem nadstropju pa smo imeli v prvem letniku predavanja iz Uvoda v geografijo, pozneje pa predstavitve seminarjskih in predvsem diplomskih nalog, za vse študente geografije hkrati. V jesenskem in spomladanskem času smo premore med urami lahko preživljali na balkonu, kar je bilo osvežujoče.

Že prof. Darko Radinja se je v svojem članku ob 70-letnici oddelka dotaknil zmešnjav, do kakršnih je privedlo neprestano spreminjanje učnih načrtov in organizacijskih okvirjev, kmalu po našem vpisu leta 1955. Vpisala sem se na Prirodoslovno-matematično-filozofsko fakulteto, nato je kmalu prišlo do ločitve Filozofske od Naravoslovne fakultete (»prirodno« je bil hrvatizem). Tako sem diplomirala še na Naravoslovni fakulteti, nekaj mesecev pozneje pa sem se zaposlila na Filozofski fakulteti, katere del je postal tudi Oddelek za geografijo. Prejšnji Inštitut za geografijo se je namreč preimenoval v Oddelek za geografijo.

Stara tradicionalna povezava geografije z zgodovino, nekateri študenti pred nami so vpisovali celo tretji vzporedni predmet, etnologijo, se je v naši generaciji pretrgala. Mi

smo lahko vpisali samo enopredmetno geografijo. V naslednjih letih so bile povezave znova mogoče (na Naravoslovni fakulteti z geologijo in biologijo). Še večje spremembe so po letu 1960 povzročile različne usmeritve (v turizmu, urbanizmu ipd.) in povezave z drugimi predmeti na Filozofski fakulteti in pozneje dvostopenjski študij. To je povzročalo velike težave tistim, ki so na fakulteti pripravljali urnike ali urejali izpitne roke med oddelki, tudi meni. Usklajevali smo se samo z zgodovino in sociologijo. Zato je pogosto prihajalo do prekrivanja med predavanji na posameznih oddelkih in celo do istih datumov izpitnih rokov. Posebne težave so nastale, ker so študentom brez opravljenih obveznosti za tekoči letnik, dovolili opravljati izpite iz naslednjega letnika, ne da bi bili v tega vpisani. Na fakulteti je bila posebna komisija, ki je skušala te probleme reševati ob konkretnih študentskih prošnjah. Še najbolj se je na vse spoznal predsednik komisije prof. Bogo Grafenauer. Te, pogosto kar precej zapletene situacije, so pozneje začeli urejati – upam, da uspešno.

Jelka-Eta Kunaver

Geografska himna

Vsem, ki ste se trudili, da bi dopolnili geografsko himno, se lepo zahvaljujemo. Dobili smo le še eno verzijo, kar kaže na to, da se je z leti malo spreminjala. Kljub prizadevanjem pa smo na žalost ostali le pri dveh kiticah.

JAZ BI RAD GEOGRAF POSTAL
melodija: JAZ BI RAD CIGAJNAR BIL

brucovanje: 1979?

Jaz bi rad geograf postal,
pa Vrišerja bojim se,
Radinjinih vprašanj,
pa Čukove statist'ke.

Refren:
Kako zelo, kako zelo me muči geografija,
kako zelo, kako zelo me muči predmet njen.

Zdaj, ko že v drug' letnik grem,
Pak s ciframi mori me,
Žagar cen' predvsem promet,
Klemenčič pa manjšine.

Refren:
Kako zelo, kako zelo me muči geografija,
kako zelo, kako zelo me muči predmet njen.

brucovanje: 1981?

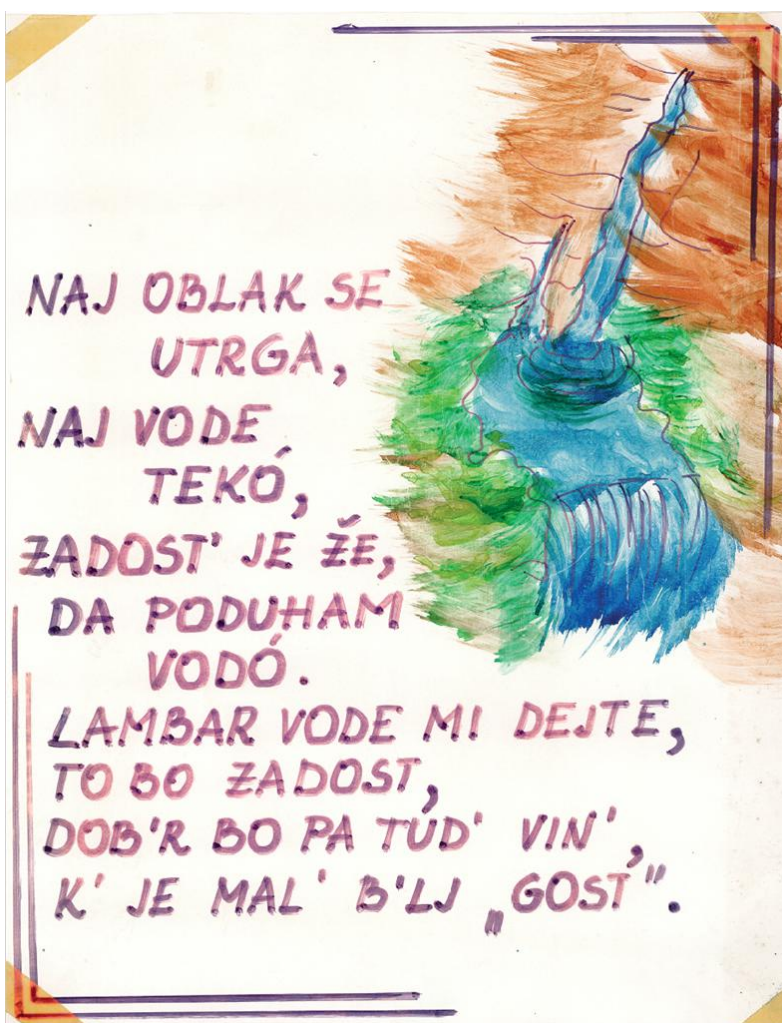
Jaz bi rad geograf postal,
pa Vrišerja bojim se
in Radinjih tud' vprašanj,
pa Čukove statist'ke.

Refren:
Le kaj je to, le kaj je to, le kaj je geografija
in predmet njen in predmet njen,
le kaj je predmet njen.

Zdaj, ko že v drug' letnik grem,
Pak s ciframi mori me,
Andrej pa cen' predvsem promet,
Klemenčič pa manjšine.

Refren:
Le kaj je to, le kaj je to, le kaj je geografija

Ida Knez Račič



Plakat za prof. Darka Radinjo, generacija študentov 1988.